

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศทางวิชาการของ
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13
STRATEGIC LEADERSHIP WHICH AFFECT ACADEMIC
EXCELLENCE OF SCHOOLS UNDER THE SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 13

¹พัชรี จันจำปา, ²วีระยุทธ ชาทะกาญจน์ และ ³ชูศักดิ์ เอกเพชร
¹Patcharee Chanjumpa, ²Akara Thammathikul and ³Chusak Aekpet

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, ประเทศไทย
Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand.

¹Patcharee.math60@gmail.com

Received :March 10, 2022; Revised :March 25, 2022; Accepted :April 10,2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษาและศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 จำนวน 312 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความสัมพันธ์แบบเพียร์สันและการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับมากทุกด้าน สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ย

¹ นักศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

² รองศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

³ รองศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

สูงสุด คือ การบริหารทรัพยากรในองค์กรอย่างมีคุณธรรม รองลงมา คือ การสนับสนุนควบคุมองค์กรให้สมดุล ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การคิดเชิงปฏิกิริยา 2) ความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) 3) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ส่งผลต่อความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษาสามารถร่วมกันพยากรณ์ความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 12.40

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์, ผู้บริหารสถานศึกษา, ความเป็นเลิศทางวิชาการ

Abstract

This research was a survey research. The objectives of the study were as follows to study the strategic leadership of school administrators, to study the academic excellence of the schools and to study the strategic leadership affecting to academic excellence of schools under the secondary educational service area office 13. For research methodology, the sample consisted of 312 teachers from secondary schools under the secondary educational service area office 13. The research instrument was 5 rating scales questionnaire. Statistics which used in the research were frequency distribution, percent, mean, Pearson's Correlation Coefficient and Multiple Regression Analysis with enter method were used for data analysis. The research results were as follow. 1) The overall of strategic leadership of school administrators was in high level. The highest factor was resources management with morality in organization. The second one was the assistance and supervision for balanced organization. The lowest factor was revolutionary thinking. 2) The overall of academic excellence of school was in high level. When considering in each factor the researcher found that learning achievement had the highest mean and the second was ordinary national educational test. 3) The relationship between strategic leadership of school administrators and academic excellence of schools had a positive correlation in low level with a statistical significance at the level of .01. All factors were able to predict the internal quality assurance of schools under the secondary educational service area office 13 at 12.40 percent.

Keyword : Strategic Leadership, School Administrators, Academic Excellence,

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยในปัจจุบันได้มุ่งเข้าสู่สังคมแห่งข้อมูลข่าวสาร ซึ่งถือว่าการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว มีการแข่งขันการในทุกๆ ด้านและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้นส่งผลกระทบต่อคนในสังคม สภาพความเป็นอยู่ การเมือง และเศรษฐกิจรวมถึงการดำรงชีวิตของคนในชุมชน ทำให้องค์กรต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่ได้วางไว้ มีการกำหนดกลยุทธ์การสร้างองค์กรเพื่อให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ นำการศึกษาและพัฒนาคนและองค์กรให้มีประสิทธิภาพ ผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษานั้นต้องเป็นผู้รู้ทันต่อเหตุการณ์ที่มีการแข่งขันและพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว เนื่องจากการศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาคนถือได้ว่าเป็นทรัพยากรที่มีมนุษย์มีคุณค่ากว่าทรัพยากรอื่นใด ซึ่งในยุทธศาสตร์ชาติ(พ.ศ.2561-2580)(2561 ตุลาคม 13) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 135 ตอนที่ 82 หน้า 34 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพได้กล่าวว่า ทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยขับเคลื่อนสำคัญในการยกระดับการพัฒนาประเทศในทุกมิติสู่เป้าหมายการเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วที่ขับเคลื่อนโดยภูมิปัญญาและนวัตกรรมในอีก 20 ปีข้างหน้า ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศอย่างเป็นระบบ โดยจำเป็นต้องมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพพร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปข้างหน้าให้เต็มศักยภาพ ในบางประเทศที่มีทรัพยากรธรรมชาติที่จำกัด หากประชากรเหล่านั้นมีคุณภาพย่อมส่งผลให้ประเทศมีความเจริญก้าวหน้าได้เช่นกัน แต่คนจะมีประสิทธิภาพเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาด้วย

จากการปฏิรูปสังคมการเมืองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 เป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ทางการศึกษา นับตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2542 มีการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงในหลายๆด้าน เช่น กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561) เรื่อง การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้และการวัดและประเมินผล สู่การเพิ่มคุณภาพผู้เรียน สถานศึกษาถือเป็นหัวใจหลักในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอน แต่อย่างไรก็ตามผู้นำสถานศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษานั้นจะต้องมีบทบาทในการขับเคลื่อนกระบวนการและเป็นผู้ที่มีลักษณะความเป็นผู้นำ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยจะต้องภาวะผู้นำที่สอดคล้องกับสถานการณ์ ในปัจจุบันสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดทิศทางและขับเคลื่อนแนวคิด วิสัยทัศน์ ตลอดจนการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด คำว่า “ภาวะผู้นำ”

นั้นมีความหมายที่แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับบริบท วัฒนธรรม ในความหมายที่แตกต่างกันนั้น ส่งผลต่อการนำแนวคิดไปสู่การปฏิบัติ

ฉะนั้น ภาวะผู้นำจึงมีความสำคัญต่อองค์กรเป็นอย่างมากเนื่องจากบทบาทหน้าที่ของผู้นำมีอิทธิพลต่อองค์กรในการปฏิบัติงานและสร้างความสัมพันธ์ในองค์กรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรที่ได้วางไว้ การที่ผู้นำหรือผู้บริหารสถานศึกษาจะนำพาองค์กรให้บรรลุเป้าหมายที่ได้วางไว้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ และแผนการดำเนินงานของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน เพื่อให้ก้าวทันในการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านและจะได้มองเห็นทิศทางการจัดการศึกษาในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ ผู้นำเชิงกลยุทธ์ (strategic leadership) ถือเป็นรูปแบบหนึ่งของภาวะผู้นำในปัจจุบันเป็นการสะท้อนการทำงาน การกำหนดทิศทางและการสร้างความสมดุลทางการบริหารจัดการ มุมมองทางด้านแนวคิดทฤษฎีและการปฏิบัติเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ดูบริริน (DuBrin, 1998: 335) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (strategic leadership) เป็นภาวะผู้นำ โดยกำหนดทิศทางและกระตุ้นสร้างแรงบันดาลใจให้แก่องค์กรในการเริ่มสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ เพื่อให้องค์กรอยู่รอดและมีความก้าวหน้า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นภาวะผู้นำของผู้บริหารคล้ายคลึงกับภาวะผู้นำมุ่งเน้นเป้าหมายซึ่งจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยรางวัล อันเกิดจากการบรรลุผลสำเร็จในงานและผู้นำเชิงปฏิรูปซึ่งเน้นการนำเพื่อการเปลี่ยนแปลงมากกว่าความคงที่ เนตรพัฒนา ยาวิราช (2552:43) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (strategic leadership) ว่าเป็นรูปแบบของผู้นำชนิดหนึ่งที่น่าความก้าวหน้ามาสู่องค์กร ผู้นำขององค์กรหลายแห่งที่ประสบความสำเร็จล้วนแต่มีความเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์สามารถสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน การสร้างความเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์เริ่มจากการมีคุณสมบัติสำคัญ คือ เป็นผู้มียุทธศาสตร์ (Vision) กว้างไกลและนำวิสัยทัศน์มาสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นผลสำเร็จ

การที่องค์กรหรือสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้วางไว้หรือไม่ นั้น ตัวบ่งชี้สำคัญที่จะบ่งบอกถึงความสำเร็จขององค์กร คือ “ความเป็นเลิศทางวิชาการ” ซึ่งความเป็นเลิศทางวิชาการเป็นตัวบ่งบอกถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน ความเป็นเลิศทางวิชาการอาจมองในรูปแบบกระบวนการเรียนการสอน ความสำเร็จของกระบวนการเรียนการสอน หรือความสามารถในตัวบุคลากรในการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนมาตรฐานสากล (2561:5) ได้กำหนดเป้าหมายความเป็นเลิศทางวิชาการ คือ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (o-net) สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกันผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเป็นเลิศทางวิชาการซึ่งให้ความหมายในการทำงานเดียวกัน คือ ความโดดเด่นความยอดเยี่ยมในการศึกษาเล่าเรียน โดยพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อันเป็นผลที่ได้จากกิจกรรมการเรียนการสอน การฝึกฝน ซึ่งสามารถวัดได้จากการทดสอบ

ด้วยวิธีต่างๆ ผลการสอบวัดความรู้ระดับชาติเป็นการทดสอบความรู้ทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานของผู้เรียนที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทุกคนทุกสังกัด ต้องเข้ารับการทดสอบโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ซึ่งเป็นหน่วยงานภายนอกที่ทำหน้าที่ในการประเมินระดับชาติ

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ เพราะผู้นำเชิงกลยุทธ์กำหนดและมองทิศทางในอนาคตขององค์กรที่จะนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ ซึ่งอยู่ในความสำเร็จตามวิสัยทัศน์และเป้าหมายของสถานศึกษาที่ได้วางไว้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำทักษะ และความรู้ไปพัฒนาตนเองได้ในอนาคต ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูผู้สอนและมีส่วนเกี่ยวข้องในงานวิชาการ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ซึ่งจะส่งผลให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 มีคุณภาพสูงขึ้นเกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี และส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนได้เต็มศักยภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13
2. เพื่อศึกษาระดับความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 2,027 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 จำนวน 324 คน จำนวนดังกล่าวกำหนด

โดยการใช้สูตรคำนวณของเคร์ชชีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan,1970) แล้วทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stages Random Sampling) จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน (Quata Sampling)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านเนื้อหา ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 13 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ 2) การกำหนดทิศทางเชิงยุทธศาสตร์ 3) วิธีการคิดเชิงปฏิบัติ 4) การสนับสนุน ควบคุมองค์กรให้สมดุล 5) การบริหารทรัพยากรในองค์กรอย่างมีคุณธรรม และองค์ประกอบของความเป็นเลิศทางวิชาการ 2 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 2) ผลทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้นจากการศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ทั้ง 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ 2) การกำหนดทิศทางเชิงยุทธศาสตร์ 3) การคิดเชิงปฏิบัติ 4) การสนับสนุน ควบคุมองค์กรให้สมดุล 5) การบริหารทรัพยากรในองค์กรอย่างมีคุณธรรม ซึ่งข้อคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีระดับความคิดเห็น 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ทั้ง 2 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 2) ผลทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ซึ่งข้อคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีระดับความคิดเห็น 5 ระดับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป (Statistical Package for the Social Sciences: SPSS) ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

4.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แสดงระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา และระดับความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) [จิตต์ ฤทธิ์จรูญ, 2554, 299]

4.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) (ชิตชนก เจริญ, 2539)

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 สรุปสาระสำคัญดังนี้

1. ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13

ตารางที่ 1 : ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 โดยภาพรวม

ข้อ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารของสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.	การกำหนดวิสัยทัศน์	4.26	0.54	มาก
2.	การกำหนดทิศทางการเชิงกลยุทธ์	4.28	0.54	มาก
3.	การคิดเชิงปฏิบัติ	4.25	0.54	มาก
4.	การสนับสนุน ควบคุมองค์กรให้สมดุล	4.31	0.55	มาก
5.	การบริหารทรัพยากรในองค์กรอย่างมีคุณธรรม	4.34	0.56	มาก
	รวม	4.29	0.54	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ใน

ระดับมากทุกด้าน สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การบริหารทรัพยากรในองค์กรอย่างมีคุณธรรม (\bar{X} = 4.34) รองลงมา คือ การสนับสนุน ควบคุมองค์กรให้สมดุล (\bar{X} = 4.31) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การคิดเชิงปฏิกิริยา (\bar{X} = 4.25)

2. ระดับความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13

ตารางที่ 2 : ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลเกี่ยวกับความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 โดยภาพรวม

ข้อ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	4.05	0.57	มาก
2.	ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำร่อง (O-NET)	3.32	1.32	ปานกลาง
	รวม	3.69	0.95	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.69) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (\bar{X} = 4.05) รองลงมา คือ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำร่อง (O-NET) (\bar{X} = 3.32)

3. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13

การวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 : ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13

ตัวแปร	ACH	ONET	ACE
VIS	.572**	.063	.334**
STE	.498**	.004	.257**
RET	.455**	.011	.240**
SUC	.429**	.005	.222**
MOR	.431**	-.076	.169**
LEA	.536**	.001	.275**

จากตารางที่ 3 ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 พบว่า

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา (LEA) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา (ACE) โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($r = .275$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ (VIS) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา (ACE) โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($r = .334$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ACH) อยู่ในระดับปานกลาง ($r = .572$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับผลทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยม (ONET)

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกำหนดทิศทางเชิงยุทธศาสตร์ (STE) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา (ACE) โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($r = .257$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ACH) อยู่ในระดับน้อย ($r = .498$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับผลทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยม (ONET)

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการคิดเชิงปฏิกิริยา (RET) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา (ACE) โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($r = .240$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ACH) อยู่ในระดับน้อย ($r = .455$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับผลทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยม (ONET)

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสนับสนุน ควบคุมองค์กรให้สมดุล (SUC) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา (ACE)

โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($r = .222$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ACH) อยู่ในระดับน้อย ($r = .429$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับผลทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (ONET)

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารทรัพยากรในองค์กร อย่างมี คุณธรรม (MOR) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา (ACE) โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($r = .275$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ACH) อยู่ในระดับน้อย ($r = .431$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับผลทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (ONET)

ตารางที่ 4 ความแปรปรวนที่ได้จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
การถดถอย	19.693	5	3.939	8.663	.000
ส่วนที่เหลือ	139.127	306	.455		
รวม	158.820	311			

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกณฑ์และตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 5 ตัว มีความสัมพันธ์กันในเชิงเส้นตรง ซึ่งสามารถนำไปสร้างสมการต่อไปได้

ตารางที่ 5 : ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ กำลังสองของค่าสหสัมพันธ์พหุคูณกำลังสองของค่าสหสัมพันธ์พหุคูณที่ปรับแก้ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. error of the Estimate
Enter	.352	.124	.110	.674

จากตารางที่ 5 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) มีค่า 0.352 และกำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R^2) มีค่า 0.124 แสดงว่า ตัวแปรพยากรณ์ทั้งหมด 5 ตัวร่วมกันพยากรณ์ความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 12.4 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์มีค่า 0.674

ตารางที่ 6 :ค่าสมการถดถอยพหุคูณภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13

ชื่อตัวแปร	b	SE _b	β	t	Sig.
ค่าคงที่	1.907	.347		5.503	.000
การกำหนดวิสัยทัศน์ (VIS)	.484	.122	.365	3.966	.000
การกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ (STE)	-.056	.151	-.043	-.371	.711
การคิดเชิงปฏิกิริยา (RET)	.153	.135	.112	1.139	.256
การสนับสนุน ควบคุมองค์กรให้สมดุล (SUC)	.108	.126	.082	.858	.391
การบริหารทรัพยากรในองค์กรอย่างมีคุณธรรม (MOR)	-.244	.128	-.189	-1.900	.058
R = .352	R ² = .124			F= 8.663	
Sig = .000	SEest = .674			R ² _{adj} = .110	

จากตารางที่ 6 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) มีค่า 0.352 และกำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R²) มีค่า 0.124 แสดงว่า ตัวแปรพยากรณ์ทั้งหมด 5 ตัวร่วมกันพยากรณ์ความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 12.4 แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์รายด้านแสดงให้เห็นว่า ด้านที่มีอำนาจการพยากรณ์มากที่สุด คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ (VIS) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยการพยากรณ์เท่ากับ 0.484 รองลงมา คือ การคิดเชิงปฏิกิริยา (RET) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยการพยากรณ์เท่ากับ 0.153 การบริหารทรัพยากรในองค์กรอย่างมีคุณธรรม (MOR) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยการพยากรณ์เท่ากับ 0.244 การสนับสนุน ควบคุมองค์กรให้สมดุล (SUC) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยการพยากรณ์เท่ากับ 0.108 และการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ (STE) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยการพยากรณ์เท่ากับ 0.056 ตามลำดับ สามารถพยากรณ์ความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ได้ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยสร้างเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.907 (\text{Constant}) + .484 (\text{VIS}) - .056 (\text{STE}) + .153(\text{RET}) + .108(\text{SUC}) - .244(\text{MOR})$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = .365(\text{VIS}) - .043(\text{STE}) + .112(\text{RET}) + .082(\text{SUC}) - .189(\text{MOR})$$

จากสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน อธิบายได้ดังนี้

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ (VIS) ส่งผลต่อความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา (ACE) ในทางบวก กล่าวคือ หากภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ (VIS) เพิ่มขึ้น 1 หน่วยมาตรฐาน จะทำให้ความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา (ACE) มีค่าเพิ่มขึ้น 0.365 หน่วยมาตรฐาน เมื่อควบคุมภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านอื่น ๆ ให้คงที่

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ (STE) ส่งผลต่อความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา (ACE) ในทางลบ กล่าวคือ หากภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ (STE) เพิ่มขึ้น 1 หน่วยมาตรฐาน จะทำให้ความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา (ACE) มีค่าลดลง 0.043 หน่วยมาตรฐาน เมื่อควบคุมภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านอื่น ๆ ให้คงที่

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา การคิดเชิงปฏิบัติ (RET) ส่งผลต่อความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา (ACE) ในทางบวก กล่าวคือ หากภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา การคิดเชิงปฏิบัติ (RET) เพิ่มขึ้น 1 หน่วยมาตรฐาน จะทำให้ความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา (ACE) มีค่าเพิ่มขึ้น 0.112 หน่วยมาตรฐาน เมื่อควบคุมภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านอื่น ๆ ให้คงที่

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา การสนับสนุน ควบคุมองค์กรให้สมดุล (SUC) ส่งผลต่อความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา (ACE) ในทางบวก กล่าวคือ หากภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา การสนับสนุน ควบคุมองค์กรให้สมดุล (SUC) เพิ่มขึ้น 1 หน่วยมาตรฐาน จะทำให้ความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา (ACE) มีค่าเพิ่มขึ้น 0.082 หน่วยมาตรฐาน เมื่อควบคุมภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านอื่น ๆ ให้คงที่

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ (STE) ส่งผลต่อความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา (ACE) ในทางลบ กล่าวคือ หากภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ (STE) เพิ่มขึ้น 1 หน่วยมาตรฐาน จะทำให้ความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา (ACE) มีค่าลดลง 0.043 หน่วยมาตรฐาน เมื่อควบคุมภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านอื่น ๆ ให้คงที่

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา การบริหารทรัพยากรในองค์กรอย่างมีคุณธรรม (MOR) ส่งผลต่อความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา (ACE) ในทางลบ กล่าวคือ หากภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา การบริหารทรัพยากรในองค์กรอย่างมีคุณธรรม (MOR) เพิ่มขึ้น 1 หน่วยมาตรฐาน จะทำให้ความเป็นเลิศทางวิชาการของ

สถานศึกษา (ACE) มีค่าลดลง 0.189 หน่วยมาตรฐาน เมื่อควบคุมภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านอื่น ๆ ให้คงที่

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 มีผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 จากการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับมากทุกด้าน สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การบริหารทรัพยากรในองค์กรอย่างมีคุณธรรม รองลงมา คือ การสนับสนุน ควบคุมองค์กรให้สมดุล ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การคิดเชิงปฏิบัติ ผลการวิจัยออกมาเป็นเช่นนี้เนื่องจากการศึกษาบริบทของโรงเรียนเป็นส่วนสำคัญในการที่จะตัดสินใจบริหารจัดการเน้นการเป็นแบบอย่างที่ดี ศึกษาแนวระเบียบ กฎหมายประกอบการให้คำปรึกษา รับฟังความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียน โดยเน้นความรับผิดชอบ หลักธรรมาภิบาล ด้วยความรับผิดชอบและความคุ้มค่าในการที่จะให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อนำไปสู่เป้าหมายของสถานศึกษา สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เกศรา สิทธิแก้ว (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้าน และส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยเรียงลำดับได้แก่ ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ รองลงมา ด้านการบริหารทรัพยากรในองค์กร ด้านการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมในการควบคุมองค์กรให้สมดุล และด้านการคิดเชิงปฏิบัติ

2. เพื่อศึกษาระดับความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 จากการวิจัยพบว่า ความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-NET) ผลการวิจัยออกมาเป็นเช่นนี้เนื่องจากคุณภาพการศึกษาถือเป็นหัวใจหลักของการศึกษา สถานศึกษาจึงต้องมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ เพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดในกระทรวง จึงทำ

ให้โรงเรียนต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษาของตนเองเพื่อให้ได้มาตรฐานตามที่กำหนด จึงส่งผลให้เกิดการพัฒนาคุณภาพทางวิชาการซึ่งเป็นหัวใจในการจัดการศึกษา สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อาทิตย์ นิวาวัฒน์ (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้บริหารกับความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ในโรงเรียนที่มีลักษณะการเปิดสอนต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารการศึกษา ที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 จากการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($r = .275$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยออกมาเป็นเช่นนี้เนื่องจาก ผู้บริหารนั้นเป็นผู้ที่จะต้องทำหน้าที่ในการบริหารจัดการงานวิชาการของโรงเรียนให้มีความเป็นเลิศและบรรลุตามจุดมุ่งหมายในทุก ๆ ด้าน ดังนั้นภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์จึงมีความสำคัญในการพัฒนางานวิชาการ การที่จะกำหนดโครงสร้างและแผนการพัฒนางานวิชาการให้ชัดเจนผู้บริหารจะต้องตัดสินใจ ใช้ดุลพินิจ ความสามารถด้านวิชาชีพ ความสามารถในการคิดวางแผนกลยุทธ์และด้านอื่น ๆ จึงจะสามารถวางแผนเป้าหมายและจัดทำแผนการบริหารงานวิชาการได้อย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ในการพัฒนางานหลักสูตรก็เช่นกัน ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงงานด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาสามารถปรับปรุงหลักสูตรให้มีความเหมาะสมกับสถานศึกษาและสภาพแวดล้อมรอบ ๆ สถานศึกษาที่ตนบริหารอยู่ด้วย ส่วนงานวิชาการอื่น ๆ ก็เช่นกันผู้บริหารจะต้องมีลักษณะที่เอื้อต่อการพัฒนางานในด้านนั้น ๆ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ เมื่อพิจารณาจากระดับความสัมพันธ์จากการวิจัยพบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกแต่อยู่ในระดับน้อยที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าในโรงเรียนแต่ละโรงเรียนมีบริบทและสภาพแวดล้อม ความพร้อมของนักเรียน ความพร้อมของผู้ปกครองที่แตกต่างกันหรืออาจจะเกิดจากปัจจัยด้านอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องทำให้ความสัมพันธ์จึงอยู่ในระดับที่น้อยนั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อาทิตย์ นิวาวัฒน์ (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้บริหารกับความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารกับความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียนโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวก สามารถสร้างเป็นสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศทาง

วิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ในรูป
คะแนนดิบ คือ $Y = 1.907 (\text{Constant}) + .484 (\text{VIS}) - .056 (\text{STE}) + .153 (\text{RET})$
 $+ .108 (\text{SUC}) - .244 (\text{MOR})$ และ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน $Z = .365 (\text{VIS}) -$
 $.043 (\text{STE}) + .112 (\text{RET}) + .082 (\text{SUC}) - .189 (\text{MOR})$ โดยด้านที่มีอำนาจพยากรณ์มาก
ที่สุด คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ (VIS) รองลงมา คือ การคิดเชิงปฏิบัติ (RET) การบริหาร
ทรัพยากรในองค์กรอย่างมีคุณธรรม (MOR) การสนับสนุน ควบคุมองค์กรให้สมดุล (SUC)
และการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ (STE) ตามลำดับ ซึ่งตัวแปรพยากรณ์ทั้งหมด 5 ตัวร่วมกัน
พยากรณ์ความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 12.4 แต่ไม่มีนัยสำคัญทาง
สถิติ

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ซึ่งมีความสำคัญมาก
สำหรับสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาสามารถมองเห็นภาพรวมของสถานศึกษา
สามารถกำหนดเป้าหมายให้กับสถานศึกษาและกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กรอย่างเป็น
รูปธรรม มีการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างเป็นขั้นตอนร่วมกันระหว่างผู้ร่วมงานที่มีส่วน
เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ถ่ายทอดวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติและจูงใจผู้ร่วมงานเพื่อจะนำพาให้
สถานศึกษาประสบความสำเร็จ ใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่อการเปลี่ยนแปลงระบบโดยมี
ความคิดที่แปลกใหม่เป็นที่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นแล้วนำมา
ประยุกต์พัฒนาเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและเป็นแนวทางในการพัฒนาการ
ปฏิบัติงานในสถานศึกษา รวมทั้งสนับสนุน ควบคุม ส่งเสริมบุคลากรในการทำงานร่วมกัน
ด้วยความสามัคคี สร้างค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กรให้เหมาะสมต่อการเปลี่ยนแปลงต่อ
สิ่งแวดล้อมภายนอก จัดการกระบวนการทำงานให้เป็นไปตามมาตรฐานเพื่อให้เกิดความพึง
พอใจในการทำงาน ในการจัดการบริหารงานในแต่ด้านนั้นจะต้องดำเนินการด้วยคุณธรรม
จริยธรรม แสดงออกถึงความซื่อสัตย์ สุจริต เป็นที่ไว้วางใจสำหรับผู้ร่วมงาน นอกจากนั้น
ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มีความสัมพันธ์เชิงบวกและส่งผลต่อความเป็นเลิศทางวิชาการของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 สถานศึกษาจึงควรให้
ความสำคัญในการพัฒนางานวิชาการ ปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา วางเป้าหมาย
และจัดทำแผนการบริหารงานวิชาการเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและปัจจัยด้านอื่น ๆ
ที่มีผลต่อสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้วางไว้

เอกสารอ้างอิง

- กัมพล ชันทะวงษ์. (2555). *แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สหวิทยาเขต
ปราสาทพญาไม้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น*
- เกศรา สิทธิแก้ว. (2558). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการ
ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลธัญบุรี.*
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,สำนักงาน.(2561).*แนวทางการดำเนินงานโรงเรียน
มาตรฐานสากล.*
[Online].Available:http://www.thaischool.in.th/_files_school/32100474/document/32100474_0_20181109-075626.pdf. [2020, เมษายน 6]
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553.*
(Online). Available : <http://www.mwit.ac.th/person/Statutes/NationalEducation.pdf>
(2563,กุมภาพันธ์ 14).
- เครือวัลย์ ไชยสินธุ์. (2559). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับ
สมรรถนะของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ภูเก็ต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.*
- ฉลวย คงแป้น. (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา
กับความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับ
มัธยมศึกษา จังหวัดสงขลา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.*
- ชิตชนก เจริญเชาว์. (2539). *วิธีวิจัยทางการศึกษา (Research Method in Education).
พิมพ์ครั้งที่ 3. ปัตตานี : โครงการผลิตตำรา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.*
- ทรรศนะ บุญขวัญ. (2549). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.*
- ธวัช บุญยมนี. (2547). *ภาวะผู้นำและการเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.*
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2547). *การจัดการสมัยใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: เซ็นทรัลเอ็ก
เพลส.*
- _____.(2552). *ภาวะผู้นำและภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: บริษัท ทริป
เพิ้ล กรุ๊ป จำกัด*
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2554). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: แฮ็ส ออฟ
เคอร์มีส์ท์.*

- สมยศ นาวิการ. (2548). *การบริหารเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ:บรรณกิจ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *แนวทางการดำเนินงานในโรงเรียนมาตรฐานสากล*. กรุงเทพฯ : สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- อาทิตย์ นิवासวัฒน์. (2551). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนกับความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต 3*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- Adair, J. (2002). *Effective Strategic Leadership*. London : Pan Macmillan.
- Davies, B. J. & Davies, B. “*Strategic Leadership*”. *School Leadership & Management*.23, 1 (2004)
- DuBrin, A. J. (1998). *Essentials of management*. New York, NY : South-Western College. *Leadership: Research findings, practice, and skills*. Boston: Houghton Mifflin.
- _____. (2004). *Leadership: research finding, practice, and skills*. 5th ed. New York: Houghton Mifflin.
- Hitt, M. A, Ireland, R. D. & Hoskisson, R. E. (2007). *Management of strategy : Concept and Case*. China: Thomson South – Wettern.
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. “*Determining Sample Size for Research Activities*”. *Education and Psychological Measurement*. 30 (1970) : 607 – 610
- Nahavandi, A & Malekzadeh, A.R. (1999). *Organization Culture in the Management of Mergers*. New York, NY: Quorum Book.

